

Hlučínské tradice a zvyky v literatuře – 1. máj

V zahradě, na sadě

Radim Lokoč a kol.

Sdružení obcí Hlučínska 2015.

Úryvek z kapitoly, v níž se autoři věnují tradicím a zvykům na Hlučínsku z období 1. máje.

Str. 61

...

Bez symboliky spojené s rostlinami nezůstala ani Filipojakubská noc (z 30. dubna na 1. května), kdy mají údajně všechny *zelinky* (rostliny) natrhané před východem slunce zázračnou moc. Večer před sv. Filipem a Jakubem se zdobívala na Hlučínsku vrata zelenými *haluzkami* (větvičkami). Dělo se tak podle staré pověsti, podle níž byli sv. Filip a Jakub na svých cestách za noci v jednom domě chyceni Židy, kteří si ten dům poznačili zelenou haluzkou, aby jej ráno poznali. V noci přišel anděl a stejnou haluzku položil za vrata každého stavení. Židé tak ráno nepoznali, ve kterém domě se oba apoštolové ukrývají, a tak se jim podařilo šťastně utéct.

K této noci se váží také mnohé pověry o čarodějnicích. Muži proto v tento den práskali na křižovatkách cest bičí nebo stříleli z moždířů, aby zahnali čarodějnice, které mohly škodit dobytku. Ochranou proti zlému působení čarodějnic byl také šeřík. Věřilo se, že šeřík odhání zlo a jeho květy je možné vyzdobit dům, ve kterém straší, a tak ho zbavit negativních sil.

Původně byl šeřík před stavení a na zahrady vysazován právě proto, aby ochránil majetek před zlými silami.

Dalším z udržovaných zvyků je líbání pod rozkvetlým stromem na 1. máje, vyhledávané jsou rozkvetlá třešeň, višěň či jabloň. Podle tradice totiž prvomájové políbení zaručí, že žena v dalším roce *neuschne*. V opačném případě se jí bude dařit špatně. Tato symbolika vychází z víry, že strom, který kvete v květnu, je připraven k plození. Pozadí vzniku tohoto zvyku není vůbec jasné, v lidové kultuře se totiž zmínky o něm vůbec nevyskytují. Jeho stáří se odhaduje asi na sto let.